

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban érvényes:
 Hónapos díj... 10 kor.
 Negyedévi... 40 kor.
 Helyben másokhoz képest:
 Hónapos díj... 20 kor.
 Negyedévi... 80 kor.
 Vidékre postán szállítva:
 Hónapos díj... 24 kor.
 Negyedévi... 96 kor.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden hétfőn és pénteken a hét és a hónap utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.
 Éppen most ára 6 fillér.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, akiknek előfizetése lejárt: sziveskedjenek azt megújítani. Igaz, hogy kényszerhelyzetünkben nem tudjuk a közönséget úgy kielégíteni, mint rendszeren s mint ahogy joggal igényli; de ez a mulasztás nem a mi hibánk. S figyelmébe ajánljuk olvasóinknak azt is, hogy még e mérsékelt kiszolgálás is rendkívüli fáradságunkba és áldozatunkba kerül. Ünnepelesen kijelentjük, hogy mihelyt legközelebb módunkban lesz, bőséges kárpótlással szolgálunk. A nagyváradi sajtó most *valóságos életharcot vív*: kérjük e nehéz harcban a jóindulatu közönség szives támogatását.

Az új kormány.

A válság megoldása gyorsan halad előre. Szinte azt mondhatjuk, minden úgy megy, mint a karikacsapás. Az új miniszterelnök, Tisza István gróf, háta meggett a kompakt szabadelvű párti többséggel, Bécsbe utazott, ahol olyan jelentést terjeszthetett a király elé, amelyet az utóbbi idők rossz hírei után ugyancsak örömmel fogadhatott az uralkodó. Az új kormányelnök miniszteri listája már kész s abban több új név is szerepel; ilyenek: Tallián Béla, Berzeviczy Albert, Nyírj Sándor, Cseh Ervin és Hieronymi Károly. Látni való, hogy az újak mind az ugynevezett ó-szabadelvűek közül kerültek ki. — Tisza István kormánya szerdán már a Házban

is bemutatkozik. Lehet, hogy az ellenzék zajos fogadtatást készít számára, azt hiszik azonban, hogy Tisza István kormánya legyőzi a nehézségeket és sikerül neki mindent a rendes kerékvágásba terelni.

A mai nap hírei a következők:

Tisza István Bécsben.

Bécs, okt. 31. (Saját tudósítónktól.)
 Tisza István deszignált magyar miniszterelnököt, a ki ma reggel ideérkezett, d. e. 10 órakor ő Felsége egy óra hosszát tartó kihallgatáson fogadta. Tisza gróf beszámolt megbízatása eredményéről s a parlamenti kelyzetről s megtette a kabinet alakítására vonatkozó javaslatait. Ő Felsége a jelentést kegyesen fogadta s a javaslatokat, jóváhagyta. A legfelsőbb kéziratokat a Khuen-kabinet felmentésére vonatkozókkal együtt, a hivatalos lap keddi számában fognak megjelenni. Az új kabinet tagjai kedden Bécsben teszik le az esküt ő Felsége kezeibe, mire a Khuen-kabinetet fogadja a király bucsukihallgatáson. Még kedden este bemutatkozik Tisza István gróf kabinetje a szabadelvű pártnak, szerdán pedig az országgyűlés két házának. Tisza gróf ma délután 3 órakor visszatér Budapestre és még ma este megjelenik a szabadelvű pártkörben, hogy a kabinet tagjaival érintkezzék.

Az új kormány tagjai

Budapest, okt. 31. Az új kabinet névsora már a király elé került, aki tu-

domásul vette Tisza István gróf előterjesztését az egyes tárczák betöltésére vonatkozólag. E szerint az új miniszterium a következőképen fog megalakulni: Tisza gróf miniszterelnök megtartja a belügyi tárczát is és ideiglenesen az ő Felsége személye körüli miniszterium ügyeit is vezeti. A névsor szerint az új kormány tagjai a következők lesznek:

Miniszterelnök, belügy- és a felség személye körüli miniszter	Tisza István gróf.
Pénzügyminiszter	Lukács László.
Igazságügyminiszter	Plósz Sándor.
Vallás- és közoktatásügyi miniszter	Berzeviczy Albert.
Kereskedelemügyi miniszter	Hieronymi Károly.
Honvédelmi miniszter	Nyírj Sándor.
Horvát miniszter	Cseh Ervin.

Az államtitkári állások betöltésére vonatkozó diszpozíciók valószínűleg még a mai nap folyamán megtörténnek. Az új miniszterek ki nevezését a hivatalos közlöny keddi száma teszi közzé. Egyidejűleg jelennek meg a Khuen-Hédervary-miniszterium tagjait felmentő legmagasabb kéziratok.

Tisza István gróf miniszterelnök ma Budapestre utazott és este megjelent a szabadelvű pártkörben.

A kormány munkaprogramja.

Bécs, okt. 31. Tisza István gróf tegnap este érkezett ide és az éjszakát a Bankgassei palotában töltötte. Ma már kora délelőtt hosszasan tanácskozott Körberrel és Goluchowskival. A királyi kihallgatás után

Hétről-hétre.

A Nagyvárad, a Szabadság és a Tiszántul eredeti tárcaja.

Irtá: Sas Ede.

Helyi érdekű, magyarul viczinális Jupiter tonansunk, jó Szokoly Tamás mérget vesz reá, hogy a nagyváradi szedők azért léptek sztrájkba a héten, mert mindnyájan tüzes negyvennyolcasok és nem akarták kiszedni a hirt, hogy Tisza István lett a miniszterelnök. Terringettét! Hát csakugyan jön az erős kéz? A félelmetes, a rettenetes Tisza István? Pedig hát úgy áll a dolog, hogy az az erős kéz kissé simábbá változott tavasz óta. Az energiája mit sem vesztett, de a fogása puhább, megnyerőbb. No, majd meglátjuk. Annyi bizonyos, hogy az ország fölélezkzik, hogy nemsokára megmenekül a kínos bizonytalanságtól. És nagy kérdés: ki haragszik jobban a Tisza István miniszterelnökségére: az ellenzéki Eötvös Károly vagy a szabadelvűpárti — Apponyi Albert?

De csitt az istenért! Hallgass nyelvem, nem fáj fejem! Mindent visszavonok — azt is, amit Eötvös Károlyról, azt is, amit Apponyi Albert-ről mondtam. (De még azt is, amit Tisza Istvánról írtam.) Mert hiszen én most három lapnak vagyok az eredeti tárcaírója. Ha bántom Tisza Istvánt, menten elcsap Laszky Ármín. Ha megdicsérem, akkor Vucskics Gyula szerkesztőmmel gyűlik meg a bajom. (A Nagyvárad

szerkesztőjével majd csak megértjük egymást valahogy.)

Annyi bizonyos, hogy újságíró megtette már azt, hogy tegnaptól mára köpönyeget fordított: egyik nap irt kormánypárti, másnap ellenzéki cikket. De hogy egy újságíró legyen kormánypárti is, ellenzéki is egyszerre — azt hiszem, ezt még egy kollegám se próbálta.

A közönség tudja, mi a magyarázata ennek a párját ritkító állapotnak. A nagyváradi nyomdászok tudvalevően letették a szedővasat. Hogy mit követelnek, azt nem lehet e helyen megmagyaráznom. Röviden azt követelik, hogy hogy ha annak a tizedrészét megadjuk, hát mi tehetjük le a szedővasat, azaz az íróllat és mehetünk ki utkaparónak, ki levélhordónak. Ha megadjuk, a lapok Nagyváradon nem tudnak megélni. De hát mit törődnek ezzel a hatalmas központ vezetői? Denikve a szedők hétfőn beszüntették a munkát, hiába könyörögtek nekik Lovassy Andor és Géozy István: legalább addig várjanak, míg az ő szindarabjaikról a műkritikák megjelennek. Nem és nem! A nyomdászok kegyetlenebbek voltak Hyrkánia fenevadjainál: még nem hatotta őket a szerzők kétségbeesése. Megkezdtek hát a háborút. És nagyon érdekes volt, amikor például Fehér Dezső kollegánkhöz beállítottak:

— Szerkesztő ur, ezennel bejelentjük önnek, mint laptulajdonosnak, hogy megkezdjük a harcot a tőke ellen...

A tőke említett képviselője éppen akkor szállott le a vasutról, Miskolcra jövet, ahová családi gyászra szólította. Az összes vagyona e pillanatban 75 krajczár volt — azt oda is adta azonnal a munka oltárára:

— No hát, hogy az én tőkém ellen ne harcoljanak, hát ezennel felajánlom a sztrájk kaszának!

Ne gondold azonban, malicziózus olvasóm, hogy az újságírók örültek ennek a váratlan munkaszünetnek. Az újságíró fanatikusa a munkának. Beteg bele, ha a közönséget nem tudja kiszolgálni. Nosza, megindultak hát a tanácskozások, hogy segítsünk a bajunkon? Voltak, akik azt indítványozták, hogy japáni beszélt újságot csináljunk, olyant, aminőt Tokióban szerkesztenek az olvasni nem tudó népnek. Az eleven újság kiáll az utcasarkára és kikiáltja az összeverődő népnek a szenzációkat. Mások hirmatinék és szoarék rendezését ajánlották, olyanformán, hogy a Fekete Sas nagytermében olvastuk volna föl a vezércikket, tárchat és újdonságokat. De hát az első nap hasztalan volt minden tanakodás. Legjobb akarat mellett sem tudtunk egy betűt sem adni a mi jó közönségünknek. Másnap aztán Laszky Ármín elkiáltotta magát:

— Heuréka!

(Amiről Neumann Vilmos megjegyezte, hogy milyen szép nyelv az a francia!)

A felkiáltás azt jelentette, hogy a lapok

egy lap tudósítónak ama kérdésére, hogy mi lesz az új kormány munka-programja, Tisza gróf ezeket mondta:

— Erre ma még nem tudok határozott választ adni, de az első mindenestre a kormány-program lesz, amely fölött azt hiszem a vita néhány napig fog tartani. Azután elnökválasztás következik, és ennek megtörténte után fogom az indemnitásra vonatkozó törvényt benyújtani.

Az elnökválasztás

Budapest, okt. 31. (Saját tudósítónktól.) Apponyi Albert gróf ma délelőtt megjelent a képviselő házban és az összes elnöki teendőket elvégezte. Hosszasan tanácskozott a lemondó elnök Dániel Gábor alelnökkel, aki az új elnök megválasztásáig az ügyeket vezetni fogja, azután ő is lemond, este Eberhardra utazik Apponyi és a szerdai ülésen már mint egyszerű képviselő jelenik meg.

Szobrot Dankó Pistának!

Irók, művészek, a magyar közélet kiválóságai, lelkes felhívást intéznek a magyar néphez: állítsunk szobrot Dankó Pistának! Nincs most terünk arra, hogy emlékébe idézzük a közönségnek, ki volt Dankó Pista? De nincs is erre semmi szükség. Mindenki tudja, mindenki érzi, akinek kebelében magyar szív dobog. Ezért is leközzöljük a felhívást, hisszük, hogy nem hiába:

Bérczek havas ormán az ő dalát zugja a szél.

Páztortüzek mellett az ő dalát sirja a tülkő az altöldi szép nagy rónaságon.

Fakadó szerelmet az ő dalával nyit a szerelmes legény kedvese szívében.

Megtört szívek vérző sebére is az ő mélabus danája hull harmatos levélként.

Áldott legyen a haló porában is, a ki annyi gyönyörűséget szerzett nemzetének, hogy ez a gyönyörűség el nem mulik, míg rózsaterem az ágon, míg könny reszket a szemben! Méltó rája, hogy szobor hirdesse dicső emlékét.

Hegedűn pengette ki örök időkre szóló halhatatlanságát: hegedűs szobrot a nagy dalköltőnek! Álljon ott büvös-bájós dalainak glóriájá-

közös szöveggel jelenjenek meg, hogy legalább a fontosabb eseményekről tájékozathassuk a közönséget. Eleinte mind az öt helybeli újságnak egyforma volt a libériája. Másnap már két egyenruhát is beszerezhetünk. *Csak a Nagyvárad, Szabadság és a Tiszántul* szövege volt közös. De még ez a közös, két oldalnyi szöveg is hogy készülhetett el?

Ugy, hogy maguk a főnökök, a nyomdajelölők: *Csávásy Gyula, Laszky Ármin, Láng József* odaállottak a szedőszekrény elé és a hűséges *Maksa* Andorral, a *Nagyvárad* töredéljével *ráhuztak* ugyancsak. Nem utolsó látvány volt ezt a három férfiút látni a szedőszekrény mellett. *Mezey Mihályt* meg is kértük: csináljon róluk fotografiát. Csinált is. Nem sokára gyönyörködhetik benne a publikum.

Igy részesültem én abban a szerencsében, hogy három lapnak lehetek egyszerre a tárcaírója. Csak az a szerencsém, hogy *szedni* nem tudok, — mert különben befognak, hogy a három lapnak szedője is legyek . . .

Igy áll a bál a sztrájk idején. De van ennek a sztrájknak egy nagy tanúsága is. A közönség most tudta meg, milyen égető szüksége van az újságra. Majd kihuznak bennünket a lapért. Hiába: az újság olyan, mint az *egészség*; akkor nem értékeljük kellően, ha van; s ak-

kor becsüljük meg igazán, ha *nincsen*. No de mi azt mondjuk, hogy inkább ne becsüljenek meg minket olyan nagyon, — csak legyünk . . .

Klein Zaches halála.

Irtá: **Palásthy Marcell.**

— Eredeti tereza. —

A temető ragyogásának estéje ez és a szírok jutnak az eszembe. Magányos szírok, a melyeket nem von derűbe a mécses-lángok aprópénzére váltott kegyelet.

A szőke szakállas, szép, sápadt ember sirját látom ott a falusi temető domboldalában, az ember fiának keresztje tövében.

Ugy tárja ki fölötté karját a bitóra szegezett szeretet, mintha halálba zsibbadó, vérpász mákkal irottas karjaival magához akarná ölelni ő nagy szeretetében mindazokat, a kik elhagytak, árvák. Éljenek bár, vagy legyenek csöndes aluvói az úr szérüs-kertjének.

Arra a szép, sápadt, szőke szakállas emberre csak úgy emlékszik a lelkem a mint a koporsó párna merev csipkéibe süppedett a feje s a mint az orosz-lánkörmös koporsót fekete ruhás emberek vitték föl a temetőút sárga agyagos kapaszkodóján.

Az évszázadokként sodródott le a felhők szürke szótavátjáról. A temető dombján köd-szörnyetegek hömpölyögtek és didergős, szomorú volt körülöttem minden, és didergős szomorúság volt az én csöppnyi, alig ébredt lelkemben is azonképpen.

Az évszázadokként sodródott le a felhők szürke szótavátjáról. A temető dombján köd-szörnyetegek hömpölyögtek és didergős, szomorú volt körülöttem minden, és didergős szomorúság volt az én csöppnyi, alig ébredt lelkemben is azonképpen.

H I R E K

Virág a sirokon.

Sötét az est. A temetőben
Kigyulnak itt ott apró lángok.
Gyászolók sokasága közben
Egyedül, egymagamba' járok.

Minden lépésre ismerősök,
Folyton jó estét mormol ajkam.
Száz ifjut, szép lányt is köszöntök
S mégis magam vagyok, magamban.

Mért is szegődjem ehhez, ahhoz?
A kikkel itt pár éve jártam,
Megtértek mind egy néma hanthoz,
Remélve a feltámadásban.

Ifju leány volt, rózsabimbó —
Fölötte hervadnak ma rózsák.
Volt férfi is, erős — ma ringó
Fűzágak mély álmát susogják.

Tavaly mosolygva üdvözölt ez,
Most gyászban, két szemé kisírva —
S egy év múlva tán éppen ő lesz,
Kinek neve keresztire írva.

És egyre többen járnak erre.
Év évre jár és mindenikben
Több lesz a sirhalom s felette
Más sóhajt fel: itt nyugszik, itten . . .

Por és hamu. Ma fönt jársz, holnap
Fölötted járnak. Ez a végzet.
Falevél, könyvből szakított lap,
Bizony nem más e röpke élet.

De ni! a gyertyák közepette
Mosolygó, ismerős virágok
Látiukra oly kedves az este . . .
Hogy bukkantam csak most reátok?

A hervadáson minden évben
Örök virág nyit — ime, hát van
Mosoly a dermedt ridegségben,
Örök a röpke elmúlásban.

Harmatjuk könny, sirkó a fájuk,
Kertészük a mély gyász, a bánat,
És mégis minden évbe' látjuk,
Hogy kivirítanak, sirra szállnak.

Nem örök, lám, a sir, a bánat.
Porrá hullnak a szenvedélyek,
De a gyöngye kicsiny virágnak
Örök tavasz jut, örök élet.

Por és hamu — de ami benne
Égi virág, égből hozott fény:
A lélek, a szívnek szerelme
Győzelmet ül a sirok éjén.

Harmatja könny, portest a fája,
Kertésze — hajh! — hányszor a bánat!
S mégis lelkünkben nyit virága,
Hirnökkéül feltámadásnak.

És lelkem elszáll messze, messze,
Míg a virágot megtalálja,
Ki megtanítsa, rávezesse,
Hogy bizzék holtak közepette
Az örök, nagy feltámadásba!

Dr. Krüger Aladár.

* **Mindenszentek napja.** A katolikus egyház ma üli mindenszentek ünnepét. Délelőtt szokott időben, az összes római katolikus templomokban szent miséket és predikációkat tartanak. Este az összes temetőben kivilágítják a

Az a szőke ember adta nekem szomorú örökségül az életet.

És eszembe jut egy parányi sirdomb, a melytől elszakadnom nehezebb volt, a mikor bucsuzkodtam ama ház-rengetegtől, nehezebb volt mint minden ragyogásától a büvös Baby-lonnak.

Mert ott, az ez estén homályságban szunynyadó földturás alatt az én lényemnek semmibe szakadt folytatása alszik álmatlan álmot. Édes gyönyörűség tegnap, gyötrelmesen szomorú emlék ma és az leszén időtlen időnkig.

Ezen a szomorú estén, a mikor halálos veríték üt ki a föld arczán és fejére, kábitó láz árnyékot növelő, életet elmosó felhőjeként halálosan fehér köd burkolózik; az elmúlásnak történetei jutnak eszembe. Onként váltja ki ezeket a lelkemből a gyógyító demiurgos az őreflexével, hogy az idegen gyötrelmek narkózisa elzsongítsa a magam sajtását.

Solamen est miserus . . . És a fehér ködből elém biczeg im most Klein Zaches. Ama Klein Zaches a Slemilek ama családjából, a kik gyámoltalan félszegségükben torzát élék át a nagy szenvedélyeknek és úgy kerülnek a gyalutorgácsos derékaljra, mint egy kificzamított tagu, elrontott Harlekin-báb.

Klein Zaches nagy álmok lázas kohóját hordta az ő szűk dongái között és ötven forintokért robotolt. A teremtés lüktető rapszodiái lázongtak agyában és híreket gyártott, lére eresztett, hosszú híreket, mivelhogy sorszámra fizették a lelke sorvadását. Rejtelmes lelkü Sfinx asszonyokról volt lázas álmodása és kó-

sirokat. A premontrei rend templomában litánia lesz és utána Serly Viktor káplán gyászbeszédet mond; a Szent-László templomból körmenet vonul ki a régi zöldkerti temetőbe. Holnap halottak napja alkalmából a templomokban reciem lesz, a temetőkben pedig a sirok megható ünnepe ülik.

* A román püspök és a jogászfisúság.

A nagyváradai jogakadémia ifjusága tudvalevően bizalmatlanságot szavazott Géczy Imre ifjusági elnöknek, mert Radu Demeter gör. katolikus püspöktől bocsánatot kért a románságot sértő már többször említett költemény miatt, melyet a főpap jelenlétében az intézet Deák-ünnepén szavaltak. Az ifjuság bizalmatlansági határozatát Bozóky Alajos dr. igazgató megsemmisítette és kimondta, hogy csak abban az esetben engedi meg az ifjusági olvasóköri működését, ha az elnöki tisztséget újból Géczy Imrere ruhazzák.

* **Tiszti főszemle.** Nagy napjuk lesz november 4-én a tartalékos tiszteknek. A tiszti főszemle napja ez, a melyet ebben az évben is, mint rendesen a várban tartanak meg. A főszemle reggel 9 órakor kezdődik. Bemutatandó a személyi tudósítvány, az utolsó kinevezési okmány és a háboru esetére való alkalmazást kitüntető okirat.

* **Nagyváradon nincsenek öreg bakák.** A nagyváradai várból sorra elmentek a harmadik esztendő szolgáló visszatartott katonák. A 37-ik gyalogezred parancsnoka, Karg báró ezredes ugyanis megengedte, hogy az öreg bakák állithassanak maguk helyett önkéntes hadköteleseket. A toborzásnak ez a neme váratlan eredménnyel járt. A visszatartott katonák rokonai tömegesen jelentkeztek s így az 1900. év óta szolgáló bakákat mind szabadságotlák. Az utolsó öreg baka szabadságos kis könyvével tegnap hagyta el a várat.

* **Ujenczok esküje.** Ma délelőtt teszik az esküt a közös hadsereg és a honvédség ujenczai. Eskütétel előtt a katolikus ujenczok számára a Szent László templomban mise lesz, mely alkalommal Pálffy Béla tart szentbeszédet az eskü fontosságáról. Utána a közös hadsereg ujenczai, az önkéntesekkel eskütételre vonulnak, amely pontban 7 órakor lesz.

rista lányokat kísért haza, akiknek lelkén olyan egyszerű volt a lakat, mint szobájuk ajtaján, a melynek kulcsát viháncoló jókedvvel csuszatták kezébe a kulcsák mögött e bazar olcsóságú simplex teremtések.

És megégett végül s a romon ki ismeri meg égi tűz gyújtotta-e föl, vagy a mordályégető csóvája s amint elmaradoztak álmai, egyetlen társa maradt Klein Zahesznak, (de ez hü volt, mint minden kutya): a halál kutya.

A gyötrelmeknek álmatlan éjszakáin ez csaholta teli ridég legény szállását, a melyet havonként változtatnia kellett, mert a jólelkű lakáskiadó asszonyok szive megrepedt volna, ha náluk hal meg s ez okon hamarosan túladtak rajta.

Végül azután egy gyilkos roham után, a melyet csillapítani nem tudott a patikák tizfajta kotyvalékja, a köhögés rázkódtatásától vonagló kezével czafrangokra tépte szét az orvosi tudomány recipéit. Az orvosságos üvegeket falhoz csapkodta és szétszórta a földön, a codein és ipecacuana porát. A láz deliriumában széthasogatta a papirlapokat, a melyekre a dicsőség utalványait írta színesen, gyöngyöző strófkában s azután egy papirlapra ráírta a csahatlatlan gyógyszer recipéjét.

Rp. Végy ólmot, 250 grammot és eredj aludni, fiam.

Írta és ráhajtotta lázban cseréppé égett fejét a revolver csövére, a melynek ravaszát alig tudta elrántani csontvázá szott keze.

És meghalt Klein Zaches a nagy álmok álmodója.

Eszembe jutott a temető ünnepén ez az árnyék az emlékeim rengetegéből, a ki halotlan halott módjára élte le az ő ridég, kegyetlen életét.

Solamen est miserus...

* Szarvasi Soma a szedőszekrényénél.

A nyomdászok sztrájkjának különösen kedves érdekességet ad, hogy a nagyváradai nyomdák gazdái, akikről azt állítják, hogy a munkások zsirján hirtak el, a nyomtató mesterség öszbecsavarodó emberei nehéz éjszakákat virrasztanak át a szedőszekrény mellett, hogy a közönségnek ne hiányozzék a reggeli ujságja. Most ez a ritka munkás társaság felette érdekes, új taggal szaporodott. Ma este ujságírók és színészek társaságában a sztrájkra fordult a beszéd sorja. Szarvasi Soma, a színház kitűnő művésze, titkon félrevonta egyik kollégánkat:

— Te, ha szükség volna egy alkalmas szedőre...

És följánlotta a munkáját. Igaz huszonöt esztendeje annak, hogy a betűkkel bajlódott valami fővárosi nyomdában, de talán nem felejtett azóta. Próba szerencse. Éz fél óra mul-tán itt állt már a nyomdában, ahol ez az ujság készül, az elhagyott szekrény mellett. A félelmes Ocskay, a hatalmas Timár Mihály, az erejével megdöbbentő Uriel Acosta eleinte lassacskán, de később annál frissebben szedegette a sorokat, amelyek a politika legújabb eseményeit jelentik ma az olvasónak. S hogy kritika nélkül ne maradjon a dolog, konstatálhatjuk, hogy a jó Soma derekasan megélhetne a szinpadon kívül is.

* **Gyászrovat.** A város egyik öreg tipikus alakja dönt ki az élők sorából. Wechsberg János Nagyvárad legrégebb női szabója hosszas szenvedés után nyolczvan esztendőskorában elhunyt. Temetése ma délelőtt 11 órakor lesz a szent László téri gyászszéktől.

* **A magyarosékei választás epilógusa.** Érdekes, politikai színezetű fegyelmi ügyben hozott határozatot a nagyváradai törvényszék fegyelmi tanácsa. A magyarosékei mozgalmas képviselőválasztáshoz fűződik az érdekes fegyelmi ügy, melyet Arató András magyarosékei járásbírósi irnok ellen Koröcs Andor földbirtokos feljelentésére indítottak, mert a csékei választáson Papp János képviselő ellenjelöltje Adorján Emil dr. érdekében aktív tevékenységet fejtett ki. A fegyelmi ügyben tegnap hozott határozatot a törvényszék fegyelmi tanácsa Nagy Ferencz elnökle alatt. Bírák: Csulyok Béla dr. és Ember Géza, ügyész: Baróthy Pál, védő: Stokker József dr. volt. A fegyelmi tanács az 1871. VIII. t. cz. 20. szakaszába ütköző és a) pontja szerint minősülő fegyelmi vétségnek minősítette az Arató szereplését, s fegyelmileg rosszalással büntette Arató Andrást. Az ügyész és védő fellebeztek a határozat ellen.

* **A város diszkapusa.** A pénzügyi bizottság már foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy Nagyvárad új székházában kapust alkalmazzanak. Ünnepeles alkalmakkor ez a fontos tényező parádében feszítene, máskor pedig a közönséget tájékoztatná az egyes hivatali helyiségek hollétéről. Ragány János főszámvevő előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a kapust még ez évben alkalmazzák, évi 800 korona fizetéssel, fűtéssel, lakással, világítással és ruhával.

* **Diszes park a városháza mellett.** Nagyvárad város új székházában serényen dolgoznak, hogy a még hátralevő munkálatokat mielőbb befejezzék. A Körös utca felőli háromszögű területet csinos vaskorlással kerítik el, a háromszöget pedig diszesen parkozni fogják. Ifj. Jelinek Ferencz műkertész két igen csinos tervet készített a tér parkozásáról, amelyeket a tegnapi tanácsülésen mutatott be a polgármester. A tanács az egyszerűbb, de izléesebb tervet fogadta el kivételre. Mielőtt intézkednének a tervezet keresztülviteléről, kérdést intéz a tanács a költségek nagyságára nézve a Sport együlethez.

* **Tizenkétezer korona egy elvesztett karért.** A nagyváradai királyi törvényszék ma érdekes kártérítési pörben hozott ítéletet. Lőrinczi Gáspár napszámos egy évvel ezelőtt a

mező- telegdi olajipar gyárban dolgozott. Egy este a szénzúzó gépnél foglalatokodott s eközben a hatalmas gép forgó hengere elkapta és összemorzsolta jobb karját. A szerencsétlenül járt ember Hlatki Endre ügyvéd útján kártérítési pört indított a gyár ellen s 16000 koronát követelt elvesztett dolgos jobbjaért. A törvényszék kártérítés gyanánt 12.000 koronát ítél meg Lőrincz Gáspár részére, s kötelezte a gyárat az összeg megfizetésére.

* **A katolikus Szabad Liozeum előadásai,** melyek tavaly oly fényes sikert arattak a nagyváradai közönség körében, az idén sem fognak elmaradni, sőt még gazdagabb programmal kezdik meg az immár harmadik sorozatot. Még csak munkája kezdetén van bizottság, de már is sikerült több olyan közreműködőt megnyerni, akik az előadásoknak díszere válnak. Amint tavaly és előző évben, bizonyonnyal ez idén is ezek az előadások fogják képezni Nagyvárad előkelő közönségének egyik legnemesebb szórakozását.

* **Aki nem akar vámot fizetni.** A csillagvárosi vámon kívül, szemben a Jégpince vendéglővel, magánosan áll Kraszner Salamon nagy terjedelmű háza és udvara, korcsmával és boltal. A városnak évek óta sok baja van Krasznerrel, mivel a vidékiektől összevásárolt gabonát s más czikkeket vám fizetése nélkül szállítja be Nagyváradra, azon a czimen, hogy nagyvárad lakos és így nem köteles vámot fizetni. Az utóbbi időben nagymennyiségű gabonát szállított be vámentesen, mire a gazdasági tanácsos elrendelte, hogy az így behozott áruk szabályszerűen megvámoltassanak. Kraszner ez intézkedés ellen felebbezéssel élt, amelyet a tanács elutasított. Ez a kényes ügy is igazolja, hogy a vámokat akként kell rendezni, hogy a vámbódéra a város határára helyeztessenek ki.

* **Az orvos egylet gyűlése.** A „Biharmegyei Orvos-Gyógyászati és Természettudományi Egylet” november hó 3-án délután 5 órakor a bábaképző-intézet tantermében szakülést tart, amelyen dr. Konrád Márk, dr. Erdélyi József (Karlsbad) és dr. Erős Adolf tart előadást.

* **Rendőri hírek.** A csalódott szerelem. Rösner Károly budapesti születésű 19 éves mészáros segéd tegnap esti 9 óratájt a Lakatos utcán mérget ivott. Beszállították a biharmegyei közkórházba, hol gyomormosást végeztek rajta. Kihallgatásakor tette okául szerelmi bánatát említette. — *Tolvaj a pályaudvaron.* Tegnapelőtt este Jerzsa Ferencz berettyó-ujfalusi asztalos a Budapestre induló 11 órás személyvonatra szállott fel a nagyvárad vasuti állomáson. A nagy tolongásban 400 korona értékű arany óráját és lánczát valaki ellopta. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

x **Irtózatos tűz.** K. vidéki városban nemrég egy szeszgyáros háza kigyuladt. A tűzoltóság tilalma daczára a tulajdonos berohan a veszélyes tűzbe, hogy pénzes ládáját megmentse. A hatalmas lángok és a türhételten füst azonban nem engedték, hogy a kétségbeesett ember a ház hátsó részében levő lakószobába behatolhasson. Vissza kell térnie és már-már ingadozik alatta a roskadó épület, midőn szerencséjére, kapaszkodás közben megakad az ajtóra szögezett levélszekrényben, melyet kezében görcsösen tartva, lezuhan a földre. Az irtózatos tűz egész vagyónát elhamvasztotta s nem maradt egyebe, mint az a pár értéktelen üzleti levél, mely a levélszekrényben volt és köztük TÖRÖK A. és Tsa bankház — Budapest, VI., Teréz-körut 46. sz. — levele, mely egy megújítási sorsjegyet tartalmazott. Még alig tért magához az óriási csapás hatása alól, midőn azon kellemes hírt hozta a tűz által szerencsétlenné tett és tönkrement gyárosnak a táviró, hogy a furcsa módon megmentett sorsjegy megnyerte a 600.000 koronás nagy jutalmat.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét Gaedicke A. Budapest ismert és legnagyobb szerencsegyűjtődéjének mai hirdetésére. — E czég szerencséje máris közmondássá vált, úgy hogy mindenki csak a szerencsés Gaedicke-nél akar vásárolni. Nem mulik el tényleg huzás a nélkül, hogy e czég egy vagy több főnyereményt fel nem tudna mutatni.

x **Alma,** kis és nagymennyiségben kapható Vizvezeték-utca 19.

Nyilttér.

Weimann Jenő dr.

ügyvédi irodáját

Nagyváradon, Zöldfa utca, 21. szám alatt (Dr. Mayer-féle házban, a Berkes-féle festék üzlet felett) megnyitotta.

Színház.

Színházi naptár.

Hétfő: Ripp van Winkle. Kedd: Nők barátja. Szerda: Loute. Csütörtök: Talmi herceg. Péntek: Drótos tót. Szombat: Hunyady László (Erkel születési évfordulója).

A színház hírel. *Czigányverseny.* A népszínház mintájára érdekes cigányhangversenyt rendez Somogyi igazgató Dankó Pista emlékére. A versenyeket november közepén négy estén tartják a színpadon, s előadják az elhunyt nagy nótaköltő két darabját a Czigányéletet és A halász szeretőjét. A versenyben a debreczeni, kolozsvári, gyulai és orosházi elsőrendű cigánybandák vesznek részt. — *A mai előadások.* Ma vasárnap délután a Molnár és gyermeke, este a Bob herceg kerül színre. — *Szerződtetések.* Azt a hírt terjesztették, hogy a színháznak két oszlopos művészi erőssége Ruzsinszky Ilona és Szacsuvay Sándor megválnak a nagyvárad-i színpadtól. Illetékes helyről úgy értesülünk, hogy a híresztelés alaptalan, s a szerződtetések dolgában minden kombináció korai.

Legujabb.

Egyetemi ifjak véres tüntetése.

Budapest, okt. 31. (Saját tudósítónktól.)
Ma este mintegy 400 egyetemi hallgató

tüntetést rendezett Apponyi Albert gróf ellen. Splényi báró rendőrtanácsos felszólította őket a távozásra. Mikor a felszólítás eredménytelen volt, a mellékutcákból rendőrök jöttek elő, akik 20 tüntetőt letartóztattak. Innen a nemzeti kaszinó elé vonult az ifjuság, ahol három ifjusági vezér beszédet tartott. Felszólították társaikat, hogy folytassák a demonstrálást, menjenek tüntetni a liberális kör elé. Minthogy a rendőrség közbelépésének itt nem volt foganatja, a három ifjusági vezért elfogták. A többiek ki akarták szabadítani őket, mire véres verekedés kezdődött rendőrök és diákok között. A rendőrök karddal rontottak a tömegnek, a diákok pedig kövekkel dobálták őket. 15 egyetemi hallgatót letartóztattak.

Felelős szerkesztő: Dr. Vučkics Gyula.

1142—1903. vh. sz.

20F0

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közölni teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1903. évi VI. 1336/A. számú végzésével György Lajos felperes részére **Kalenda János** alperes ellen 150 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3480 koronára becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon Szent-László-tér 10. számú házban leendő megtartására határidőül **1903. évi november hó 2-ik napján délután 2 órája** tüzetik ki, mikor a bírósá-

lag lefoglalt árucikkek és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1903. évi október hó 19.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

1446—1903.

Árverési hirdetmény.

A papmezői körjegyzőséghez tartozó községek, egymint: Papmező, Szpinus, P.-M. Valány, P.-M. Kimpány, Szitány és Lunkaszprie község volt urbéres közönség tulajdonát képező vadászati jog az 1903. évi november hó 2-ik napján 6 egymás után következő évekre a papmezői körjegyzőségi irodában délelőtti 9 órakor fognak nyilvános árverés útján haszonbérbe adatni.

Miről is a kivenni szándékozók ezenel tisztelettel értesítetnek.

Papmezőn, 1903. október 17.

Moga Demeter
körjegyző.

XII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
nyereményeinek sorozata

110.000 sorsj. 55.000 nyerem.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió kor.

A nyeremények készpénzben fizetettnek ki.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 >	200000
2 >	100000
1 >	90000
2 >	80000
1 >	70000
2 >	60000
1 >	50000
1 >	40000
5 >	30000
3 >	25000
8 >	20000
8 >	15000
36 >	10000
67 >	5000
3 >	3000
437 >	2000
803 >	1000
1528 >	500
140 >	300
34450 >	200
4850 >	170
4850 >	130
100 >	100
4350 >	80
3350 >	40

55000 nyer. és jut. összegben 14,459.000

Felhívás

a XII-ik

m. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1903. november hó 19. és 20-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad

12 kor. 6 kor. 3 kor. 1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becsés megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtője.

BUDAPEST,

IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Gaedicke szerencseje

óriási!

A következő főnyereményeket fitem ki eddigelé b. ügyfeleimne:

600000 korona	62551. sz.
400000 >	33464. >
400000 >	11119. >
400000 >	28916. >
100000 >	42758. >
100000 >	49878. >
100000 >	87991. >
70000 >	60912. >
60000 >	17357. >
60000 >	78863. >
60000 >	82528. >
60000 >	97263. >
30000 >	6920. >
30000 >	38691. >
30000 >	90664. >
25000 >	23481. >
25000 >	30049. >
25000 >	52235. >
20000 >	14574. >
20000 >	28950. >
20000 >	33402. >
20000 >	35862. >
20000 >	44410. >
20000 >	60781. >
20000 >	78848. >
20000 >	88974. >

Gaedicke szerencseje

utólérhetetlen, mert egy gyűltöde sem mutathat fel ilyen óriási sikereket.